

УКРАЇНА
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ СИСТЕМИ ОСВІТИ»

вул. Батюка, 20, м. Слов'янськ, Донецька область, 84116 E-mail: dnmcps@ukr.net, код ЄДРПОУ 38844604

13.04.2021 № 01/03-89

Керівникам органів управління освітою міських рад, райдержадміністрацій, ТГ, військово-цивільних адміністрацій, завідувачам (директорам) методичних служб міст, районів, ТГ, директорам (завідувачам) центрів практичної психології і соціальної роботи, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівникам ЗЗСО,ЗДО

Про узагальнення інформації за I квартал 2021 року та посилення роботи щодо профілактики суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти

Відповідно до статі 76 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про психологічну службу у системі освіти України» від 22.05.2018 № 509 (zareєстроване в Міністерстві юстиції України 31 липня 2019 року № 885/32337), листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 27.07.2020 № 22.1/10-1495 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2020-2021 навчальний рік», листа КЗ ДНМЦ ПС від 12.08.2020 №01/03-130 «Про пріоритетні напрямки діяльності психологічної служби у системі освіти Донецької області на 2020-2021 навчальний рік: методичні матеріали та рекомендації» - Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти надає узагальнену аналітичну та статистичну **інформацію** щодо профілактики суїцидальної поведінки серед учасників освітнього процесу **за I квартал 2021 року** (додаток) з метою **посилення** профілактичної роботи за цим напрямом.

Нагадуємо, що профілактика суїцидальної поведінки повинна бути **системною та пролонгованою**, здійснюватися через усі види діяльності практичного психолога.

Звертаємо увагу на те, що необхідною умовою профілактики суїцидальних тенденцій є ефективна взаємодія учасників освітнього процесу:

- керівника закладу освіти;
- фахівців психологічної служби;
- педагогів;
- батьків.

Окремо звертаємо увагу на те, що **відсутність інформації** психологічних служб деяких територіальних громад щодо профілактики суїцидальної поведінки може свідчити, як про відсутність профілактичної роботи, так й про **нестачу** кадрового складу.

ВАЖЛИВО! Найчастіше прояви суїцидальної поведінки спостерігаються у закладах освіти, де відсутні посади практичного психолога.

Просимо керівників сприяти **стовідсотковому забезпеченню** закладів освіти ставками та посадами практичного психолога, налагодженню ефективної взаємодії учасників освітнього процесу щодо профілактики суїцидальної поведінки та довести інформацію до фахівців психологічних служб з метою:

- **посилення** профілактичної роботи;
- **зменшення ризику** суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти на рівні ТГ та закладів освіти області.

З повагою, в.о. директора

Н. В. Лугінець

Аналітична та статистична інформація
комунального закладу
«Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби
системи освіти» (КЗ ДНМЦ ПС)
щодо профілактики суїцидальної поведінки
серед учасників освітнього процесу
за I квартал 2021 року

Одним із пріоритетних завдань психологічної служби Донецької області є попередження та профілактика суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти.

Останнім часом склалася загрозлива ситуація в підлітковому середовищі у зв'язку з розповсюдженням небезпечних челенджів, які поширюються в Інтернеті. Також обтяжують стан подій й сезонні коливання суїцидальності, надмірна психологічна напруга в суспільстві, спричинена складною соціально-політичною ситуацією в Україні, продовженням бойових дій в Донецькій і Луганській областях, порушенням плинності повсякденного життя внаслідок запровадження карантинних обмежень.

Особливістю підліткового віку є те, що будь-яка суттєва проблема, що має важкий, гострий чи тривалий характер, здатна порушити процес формування й розвитку організму, психічних особливостей і функцій особистості. Інтенсивні процеси соціалізації у здобувачів освіти (їхнє дорослішання й усвідомлення цього, пошук сенсу життя, вікові процеси тощо) можуть привести до відчуття втрати сенсу життя і подальших небажаних дій.

Порушення депресивного спектра, підвищений рівень тривожності та агресивності, самоушкоджувальна поведінка та суїцидальні спроби – одні з найпоширеніших проявів порушення психологічного благополуччя серед дітей та підлітків, які потребують психологічного втручання.

Профілактична робота щодо запобігання суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти у **I кварталі 2021 року** проводилась як очно, так і дистанційно під час карантинних обмежень з використанням веб-простору (електронний кабінет/сторінка практичного психолога/педагога соціального, вайбер-групи, веб-конференції, онлайн-студії тощо) з метою:

- ◆ налагодження можливості надавати психологічну допомогу здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій;
- ◆ створення безпечного освітнього простору, позитивного психологічного клімату в закладі освіти й сім'ї;
- ◆ формування навичок адекватного поведіння в соціальних мережах, інформування про переваги й небезпеки соціальних мереж;
- ◆ формування навичок життєстійкості до життєвих криз та умінь адекватно розв'язувати конфлікти, що виникають у житті здобувачів освіти;
- ◆ виявлення відхилень в поведінці, міжособистісних проблем в спілкуванні з однолітками та дорослими;
- ◆ формування позитивних мотивів міжособистісних відносин;
- ◆ виховання навичок безпечної поведінки;
- ◆ підвищення рівня інформованості адміністрації закладів освіти, педагогів, батьків щодо профілактики суїцидальних та негативних проявів поведінки серед здобувачів освіти ;
- ◆ зменшення конфліктних ситуацій серед здобувачів освіти відновними техніками (медіація, коло).

Психологічною службою Донецької області активно ведеться робота з попередження та профілактики суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти **за наступними напрямками:**

1. Психодіагностична робота.

З метою корекції та профілактики суїцидальних дій на перший план висуваються завдання своєчасної діагностики. Основне завдання якої – оцінка суїцидального ризику – міри вираження аутоагресивних проявів та ймовірності реалізації суїцидальних дій. Також психодіагностичні заходи були спрямовані на вивчення та аналіз психотравмуючих факторів, що призводять до втрати сенсу життя та стають руйнівною силою в житті дитини.

Одним з основних методів психодіагностики, оцінки суїцидального ризику є спостереження за здобувачами освіти, застосування якого надає можливість виявити чинники, що впливають на виникнення суїцидальних тенденцій серед дітей, підлітків та молоді.

Таблиця 1. Психодіагностична робота

Категорія учасників освітнього процесу	Кількість охоплених осіб	Проведено заходів
Учні	21 920	1 631
Педагоги	1 024	152
Батьки	933	100
Всього:	23 877	1 883

Психодіагностична робота була адаптована, з додержанням конфіденційності, за методами та формами до режиму дистанційної роботи, що обумовлено введенням карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією коронавірусу Covid-19. Саме на результатах психодіагностики повною мірою ґрунтується подальша і консультативна, і корекційно-розвивальна роботи.

Під час пандемії та дистанційного навчання збільшилась кількість дітей (переважно підлітків 12 – 14 років) із суїцидальними думками. За результатами діагностики було виявлено, що причиною є негаразди в сім'ї, а підлітковий вік та тривале перебування в соціальних мережах підсилюють появу таких думок.

Таблиця 2. Психодіагностична робота в розрізі районів, ТГ

№ з/п	Назва територіальної громади	Психодіагностика					
		Учні		Педагоги		Батьки	
		Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб
Бахмутський район							
1	<i>Бахмутська ТГ</i>	106	2583	1	37	0	0
2	<i>Званівська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
3	<i>Світлодарська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
4	<i>Сіверська ТГ</i>	7	180	0	0	0	0
5	<i>Соледарська ТГ</i>	17	137	2	10	3	23
6	<i>Торецька ТГ</i>	100	1045	85	115	52	284
7	<i>Часовоярська ТГ</i>	5	58	0	0	0	0
Волноваський район							
8	<i>Великоновосілівська ТГ</i>	9	115	1	10	0	0
9	<i>Волноваська ТГ</i>	9	236	2	3	0	0
10	<i>Вугледарська ТГ</i>	12	578	2	55	0	0
11	<i>Комарська ТГ</i>	2	17	0	0	0	0
12	<i>Мирненська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
13	<i>Ольгинська ТГ</i>	28	204	1	12	1	21
14	<i>Старомлинівська ТГ</i>	22	393	4	49	1	5
15	<i>Хлібодарівська ТГ</i>	9	85	2	2	4	2
Краматорський район							
16	<i>Андріївська ТГ</i>	2	28	0	0	0	0

17	<i>Дружківська ТГ</i>	9	112	0	0	0	0
18	<i>Іллінівська ТГ</i>	9	127	0	0	0	0
19	<i>Костянтинівська ТГ</i>	35	570	1	11	1	8
20	<i>Краматорська ТГ</i>	149	2120	2	26	0	0
21	<i>Лиманська ТГ</i>	44	1078	5	117	5	109
22	<i>Миколаївська ТГ</i>	3	350	2	87	0	0
23	<i>Новодонецька ТГ</i>	8	273	0	0	0	0
24	<i>Олександрівська ТГ</i>	37	557	4	39	6	36
25	<i>Святогірська ТГ</i>	21	254	0	0	0	0
26	<i>Слов'янська ТГ</i>	73	1449	10	132	8	122
27	<i>Черкаська ТГ</i>	2	34	0	0	0	0
Маріупольський район							
28	<i>Кальчицька ТГ</i>	3	141	2	42	2	126
29	<i>Мангушська ТГ</i>	25	125	0	0	0	0
30	<i>Маріупольська ТГ</i>	549	3229	2	73	0	0
31	<i>Нікольська ТГ</i>	26	214	4	32	3	45
32	<i>Сартанська ТГ</i>	8	331	1	19	0	0
Покровський район							
33	<i>Авдіївська ТГ</i>	20	417	0	0	0	0
34	<i>Білозерська ТГ</i>	25	519	2	2	4	30
35	<i>Гродівська ТГ</i>	5	72	1	20	1	25
36	<i>Добропільська ТГ</i>	108	1342	12	95	7	74
37	<i>Криворізька ТГ</i>	4	43	0	0	0	0
38	<i>Курахівська ТГ</i>	29	798	0	0	1	20
39	<i>Мар'їнська ТГ</i>	14	185	1	15	0	0
40	<i>Мирноградська ТГ</i>	11	164	0	0	0	0
41	<i>Новгородівська ТГ</i>	26	208	1	6	1	3
42	<i>Очеретинська ТГ</i>	4	204	1	12	0	0
43	<i>Покровська ТГ</i>	30	682	1	3	0	0
44	<i>Селидівська ТГ</i>	23	584	0	0	0	0
45	<i>Удаченська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
46	<i>Шахівська ТГ</i>	3	79	0	0	0	0
Всього		1 631	21 920	152	1 024	100	933

* - територіальні громади, що не надали інформацію за запитом

2. Консультаційна робота

Робота була спрямована на попередження суїцидальної поведінки, булінгу (цькуванню), створенню безпечного освітнього простору, формуванню позитивних життєвих цілей, розвитку стресостійкості та збереження психічного здоров'я учнів, сприяння формуванню довірливих батьківсько-дитячих відносин та побудови конструктивного діалогу між

учнями, педагогами та батьками. Вищезазначена робота була проведена за наступною тематикою:

Здобувачі освіти

«Коли земля летить з-під ніг»	«Депресивні стани»
«Щасливим бути легко».	«Впевненість в собі»
«Зберегти здоров'я, зберегти життя»	«Позитивне ставлення до життя»
«Стосунки з батьками: чи можуть бути секрети?»	«Методи саморегуляції»
«Як порозумітися з дорослими?»	«Емоційні стани: засоби самопідтримки»
«Мене не чує мама»	«Що впливає на твій настрій?»
«Я дуже хвилююсь, що не зможу здати ЗНО».	«Взаємовідносини у родині»
«Як пережити розтавання з коханою людиною»	«Взаємовідносини з однолітками»
«Не можу знайти спільну мову з вітчимом»	«Як мотивувати себе?»
«Взаємовідносини з батьками»	«Так буде не завжди.. Як підняти собі настрій?»
«Психологія втрат»	«Непорозуміння з батьками. Чи є вихід?»
«Вплив Інтернету на психіку дітей»	«Нерозділене кохання»
«Як вийти зі стресових ситуацій»	«Складні стосунки з батьком»
«Небезпеки, які приховує інтернет»	«Як загоїти душевну рану»
«Якщо важко!»	«Здатність порозумітися з однолітками та приятелями»
«Мої плани на майбутнє»	«Важкі ситуації можуть навчити мене»
«Мої цінності»	«Використання своїх потенціалів»

Педагоги

«Прояви агресивності та тривожності у дітей дошкільного віку»	«Ми проти насилля»
«Вікові особливості учнів».	«Робота з учнями ,які потребують особливої уваги»
«Підлітковий суїцид: як розпізнати небезпеку?»	«Шляхи відновлення особистісного ресурсу»
«Діти групи ризику. Методи роботи з ними»	«Як підтримати дитину , яка втратила матір»

«Запобігання втраті учнівської молоддю життєвих цінностей»
«Основні проблеми підліткового віку»
«Міжособистісні взаємини в учнівському колективі»
«Особливості психіки дитини в пубертатний і постпубертатний період»
«Маркери схильності до суїциду. Активне спостереження»
«Бесіди з класними керівниками щодо виявлення дітей з суїцидальною поведінкою»
«Психологічні особливості дітей з неблагонадійних родин»
«Суїцид – актуальність проблеми»
«Фактори ризику, що можуть стати причиною дитячого суїциду»

«Ознаки суїцидальної поведінки людини»
«Обережно! Суїцид!»
«Розлади в поведінці дошкільників»
«Безконфліктне спілкування з батьками»
«Результати діагностичного дослідження»
«За результатами діагностики»
«Соціометрія»
«Допомога учням з низьким соціальним статусом у класному колективі»
«Покращення неформальних відносин між дітьми з використанням активних форм роботи»
«Налагодження дружніх стосунків між учнями»

Батьки

«Чому підлітки часто скоюють самогубство?»
«Розвиваємо емоційний інтелект дитини».
«Тривожність у дитини. Що робити?»
«Яким має бути контроль: виховуємо самостійність?»
«Особливості протікання підліткової кризи»
«Моя дитина дивиться фільми про суїцид»
«Як налагодити відносини з дитиною - підлітком»
«Депресивні стани у підлітків»
«Безпека дитини в інтернеті»

«Депресивні стани у підлітків»
«Взаємовідносини між дітьми та батьками»
«Демонстративна поведінка хлопчика»
«Безумовне прийняття своєї дитини»
«Психологічне здоров'я – запорука успіху дитини»
«Якщо у дитини пригнічений емоційний стан»
«Як знайти спільну мову з дитиною»
«Депресивні стани у підлітків»
«Попередження суїцидальної поведінки дитини»

«Психологічний клімат учнівського колективу, міжособистісні конфлікти»
 «Панічні атаки у дитини»
 «Моя дитина – підліток»
 «Психологічна стійкість під час пандемії»
 «Як говорити про сексуальне виховання в сімейній педагогіці?»
 «Складні стосунки між сином і батьком»

«Причини привертання уваги до дитини»
 «Дитячі страхи»
 «Профілактика сімейного неблагополуччя та суїцидальної поведінки дітей та підлітків»
 «Чим і як захоплюються наші діти»
 «Дозвілля підлітків з порушеною поведінкою»
 «Як допомогти п'ятикласнику з адаптацією?»

Таблиця 3. Консультаційна робота

Категорія учасників освітнього процесу	Кількість осіб, які отримали консультаційну допомогу	Проведено заходів
Учні	7 932	1 258
Педагоги	2 533	669
Батьки	3 793	582
Всього:	14 258	2 509

Одна з функцій консультування в межах профілактики самогубств полягає в тому, щоб поповнити обсяг знань учнів про цінність життя, про шляхи виходу з складних життєвих ситуацій, створювати мотивацію до навчання в умовах дистанційної освіти, допомогти усвідомити важливість кожної особистості в суспільстві, а батькам та педагогам розширювати знання про причини виникнення і прояви суїцидальної поведінки підлітків, досягти усвідомлення проблеми і способи поведінки та реагування, а також оволодіння знаннями з конструктивної взаємодії з підлітками, налагодженню гармонійних стосунків, особливо в умовах соціальної ізоляції.

Таблиця 4. Консультаційна робота в розрізі районів, ТГ

№ з/п	Назва територіальної громади	Консультаційна робота					
		Учні		Педагоги		Батьки	
		Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб
Бахмутський район							
1	Бахмутська ТГ	75	109	18	123	15	98
2	Званівська ТГ*	-	-	-	-	-	-
3	Світлодарська ТГ*	-	-	-	-	-	-

4	<i>Сіверська ТГ</i>	1	1	0	0	0	0
5	<i>Соледарська ТГ</i>	12	556	18	43	17	83
6	<i>Торецька ТГ</i>	90	680	76	285	123	123
7	<i>Часовоярська ТГ</i>	5	5	4	26	4	4
Волноваський район							
8	<i>Великоновосілівська ТГ</i>	5	30	6	6	0	0
9	<i>Волноваська ТГ</i>	16	228	7	74	11	51
10	<i>Вугледарська ТГ</i>	5	36	10	31	3	17
11	<i>Комарська ТГ</i>	2	7	1	16	1	2
12	<i>Мирненська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
13	<i>Ольгинська ТГ</i>	10	10	4	4	6	6
14	<i>Старомлинівська ТГ</i>	12	26	8	10	4	10
15	<i>Хлібодарівська ТГ</i>	6	6	2	21	2	2
Краматорський район							
16	<i>Андріївська ТГ</i>	3	7	0	0	1	2
17	<i>Дружківська ТГ</i>	22	66	10	32	11	31
18	<i>Іллінівська ТГ</i>	10	31	10	22	4	30
19	<i>Костянтинівська ТГ</i>	35	266	26	118	26	25
20	<i>Краматорська ТГ</i>	126	507	74	87	61	75
21	<i>Лиманська ТГ</i>	39	218	28	135	14	261
22	<i>Миколаївська ТГ</i>	11	1162	6	98	3	753
23	<i>Новодонецька ТГ</i>	18	345	7	65	7	165
24	<i>Олександрівська ТГ</i>	12	121	5	29	2	70
25	<i>Святогірська ТГ</i>	13	60	13	38	8	253
26	<i>Слов'янська ТГ</i>	73	797	20	95	15	106
27	<i>Черкаська ТГ</i>	3	5	2	13	3	3
Маріупольський район							
28	<i>Кальчицька ТГ</i>	0	0	1	1	0	0
29	<i>Мангушська ТГ</i>	19	132	10	10	10	10
30	<i>Маріупольська ТГ</i>	313	784	95	255	48	86
31	<i>Нікольська ТГ</i>	7	96	5	37	4	14
32	<i>Сартанська ТГ</i>	2	40	0	0	0	0
Покровський район							
33	<i>Авдіївська ТГ</i>	50	50	25	52	35	350
34	<i>Білозерська ТГ</i>	10	126	10	74	7	35
35	<i>Гродівська ТГ</i>	2	2	2	2	1	1
36	<i>Добропільська ТГ</i>	66	303	57	295	56	423
37	<i>Криворізька ТГ</i>	0	0	0	0	0	0
38	<i>Курахівська ТГ</i>	15	28	9	20	5	15
39	<i>Мар'їнська ТГ</i>	18	67	10	91	7	48
40	<i>Мирноградська ТГ</i>	39	486	31	211	26	555
41	<i>Новгородівська ТГ</i>	13	25	15	20	8	15
42	<i>Очеретинська ТГ</i>	5	110	2	13	1	2

43	<i>Покровська ТГ</i>	27	163	19	35	16	16
44	<i>Селидівська ТГ</i>	65	176	20	25	15	10
45	<i>Удаченська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
46	<i>Шахівська ТГ</i>	3	65	3	21	2	43
<i>Всього</i>		1 258	7 932	669	2 533	582	3 793

* - територіальні громади, що не надали інформацію за запитом

3. Корекційно-відновлювальна робота

Цей вид роботи спрямований на навчання технікам керування емоціями, зняття емоційної напруги, навчання конструктивним поведінковим реакціям у проблемних ситуаціях, розвиток позитивної самооцінки цінності особистості, її соціального статусу в групі, тренінги особистісного зростання, корекцію психоемоційного стану з використанням арт-терапевтичних вправ, елементів ігротерапії тощо.

Тематика, за якою проводилась корекційно-відновлювальна робота зі здобувачами освіти:

- Цикл занять з елементами тренінгу «Зниження рівня тривожності й агресивності підлітка», укладач Запорожець О. В.;
- Практичні заняття з елементами тренінгів «Попередження нещасних випадків серед дітей шкільного віку», упорядник А. Ю. Сирова.- Х.: вид. «Ранок», 2008;
- Програма «Формування позитивного образу «Я» та профілактика суїцидальної поведінки», автор Н. А. Сейко;
- Програма «Подолання невпевненості. Розвиток особистої цілеспрямованості», автор І. Стрельнікова;
- Програма «Ми – однокласники», автор Т. А. Голосенко;
- Програма «Формування безпечної поведінки дітей у кібер-просторі», автор О. В. Уманська;
- Заняття з елементами тренінгу «Вчимося спілкуватися», автор Г. В. Давиденко;
- Програма тренінгу «Корекція взаємовідносин та самооцінки учнів, керування своїми емоціями» О. М. Краснік;
- Заняття з елементами тренінгу «Мій настрій», автор Л. В. Козюбенко;
- Корекційно-розвивальна програма «Успішна адаптація першокласників та п'ятикласників».

Таблиця 5. Корекційно-відновлювальна робота

Категорія учасників освітнього процесу:	Кількість охоплених осіб	Проведено заходів
Учні	4 073	1 058

Таблиця 6. Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота в розрізі районів, ТГ

№ з/п	Назва територіальної громади	Корекційно-відновлювальна та розвивальна робота	
		Учні	
		Кількість заходів	Кількість охоплених осіб
Бахмутський район			
1	<i>Бахмутська ТГ</i>	3	1
2	<i>Званівська ТГ*</i>	-	-
3	<i>Світлодарська ТГ*</i>	-	-
4	<i>Сіверська ТГ</i>	11	6
5	<i>Соледарська ТГ</i>	16	69
6	<i>Торецька ТГ</i>	68	532
7	<i>Часовоярська ТГ</i>	4	25
Волноваський район			
8	<i>Великоновосілківська ТГ</i>	5	46
9	<i>Волноваська ТГ</i>	5	96
10	<i>Вугледарська ТГ</i>	3	3
11	<i>Комарська ТГ</i>	1	1
12	<i>Мирненська ТГ*</i>	-	-
13	<i>Ольгинська ТГ</i>	5	52
14	<i>Старомлинівська ТГ</i>	3	16
15	<i>Хлібодарівська ТГ</i>	3	17
Краматорський район			
16	<i>Андріївська ТГ</i>	2	22
17	<i>Дружківська ТГ</i>	0	0
18	<i>Іллінівська ТГ</i>	5	57
19	<i>Костянтинівська ТГ</i>	49	65
20	<i>Краматорська ТГ</i>	64	186
21	<i>Лиманська ТГ</i>	11	2
22	<i>Миколаївська ТГ</i>	7	764
23	<i>Новодонецька ТГ</i>	7	102
24	<i>Олександрівська ТГ</i>	1	15
25	<i>Святогірська ТГ</i>	8	16
26	<i>Слов'янська ТГ</i>	30	168
27	<i>Черкаська ТГ</i>	0	0
Маріупольський район			
28	<i>Кальчицька ТГ</i>	5	5
29	<i>Мангушська ТГ</i>	2	33
30	<i>Маріупольська ТГ</i>	209	362
31	<i>Нікольська ТГ</i>	3	38
32	<i>Сартанська ТГ</i>	0	0

Покровський район			
33	<i>Авдіївська ТГ</i>	300	30
34	<i>Білозерська ТГ</i>	24	74
35	<i>Гродівська ТГ</i>	0	0
36	<i>Добропільська ТГ</i>	74	378
37	<i>Криворізька ТГ</i>	2	37
38	<i>Курахівська ТГ</i>	26	118
39	<i>Мар'їнська ТГ</i>	11	36
40	<i>Мирноградська ТГ</i>	15	212
41	<i>Новгородівська ТГ</i>	14	22
42	<i>Очеретинська ТГ</i>	3	63
43	<i>Покровська ТГ</i>	26	174
44	<i>Селидівська ТГ</i>	31	199
45	<i>Удачненська ТГ*</i>	-	-
46	<i>Шахівська ТГ</i>	2	31
Всього		1 058	4 073

* - територіальні громади, що не надали інформацію за запитом

4.Психологічна профілактика та просвіта

Профілактична та просвітницька робота сприяє розвитку в здобувачів освіти вміння аналізувати свій емоційний стан, контролювати емоції, передбачає просвітницько-профілактичні заходи з учасниками освітнього процесу.

Це такі поширені форми, як лекції, бесіди, виступи на батьківських зборах та педагогічних нарадах, методичних об'єднаннях, семінари, психолого-педагогічний консиліум, батьківськи всеобучі, виховні години, круглі столи, диспути, години психолога, розміщення наочної інформації в класних куточках та куточках психолога, так і більш специфічні: воркшопи, факультативи з психології, заняття у кімнаті психологічного розвантаження, заняття з елементами тренінгу для дітей, педагогів, батьків тощо.

Тематика психологічної профілактики та просвіти:

Здобувачі освіти

«Поглянь на життя по новому»
«Життя – це здорово»
«Як подолати депресивний настрій»
«Вміємо шукати друзів»
«Ми проти насилля»

«Ми любимо життя»
«Не важливо ЩО, важливо ЯК говорити»
«Безпека дітей в Інтернеті»
«Цінність людського життя»

- «Комп'ютерні ігри. Розваги чи залежність»
- «Здоров'я – цінність нашого життя»
- «Безпечний Інтернет»
- «Комп'ютер: доступ до інформації чи пастка?»
- «Цінуй своє життя, воно прекрасне»
- « Я і стрес»
- «Толерантність у сучасному житті»
- «Основні проблеми підліткового віку»
- «Сучасне небезпечне павутиння мереж»
- «Плануємо свій день. Плануємо майбутнє»
- «Жорстокість серед однолітків»
- «Чи вмію я розрізняти добро та зло»
- «У світі здоров'я»
- «Як поводити себе у стресовій ситуації»
- «Розвиток емоційно-вольової сфери підлітків»
- «Формування позитивного образу «Я»
- «Життєвий успіх та шляхи його досягнення»
- «Цінність живого спілкування»
- «Мої почуття та емоції»
- «Світ моїх почуттів та емоцій»
- «Увага! Небезпечні квести»
- «Вищі цінності»
- «Вчимося позитивній взаємодії»
- «Вчимося думати про безпеку»
- «Зняття емоційної напруги дітей»
- «Формуємо стійкість до стресу»
- «Самомотивація та підтримка»
- «Стрес у житті людини»
- «Емоції людини»
- «Наше здоров'я»
- «Моя самоцінність»
- «Кого можна вважати другом або подругою»
- «Збереження та зміцнення психічного здоров'я»
- «Дослідження ситуації «небайдужого ставлення»
- «Складові гарного настрою»
- «Світ емоцій»
- «Вищі цінності і якість життя»
- «Методи самооновлення. Резілієнс»
- «Феномен квесту, як різновид гри в Інтернет-просторі»
- «Комплексні способи подолання стресу»
- «20 порад батькам, які допоможуть не тільки навчити дітей «цифровій гігієни», але й захистити їх від багатьох Інтернет-загроз»
- «Вплив поведінки на здоров'я»
- «Йди за своєю мрією»
- «Протидія виявам агресії і насилля в учнівському середовищі»
- «Протидія та реагування на випадки булінгу»
- «Карта почуттів»
- «Про кібербулінг для підлітків»
- «Психоактивні речовини та здоров'я»
- «Позитивні й негативні впливи однолітків»
- «Протидія тиску й маніпуляціям»
- «Складання плану покращення міжособистісних стосунків»
- «Конфлікти і здоров'я»

«Коло цінностей, коло порозуміння»
«Як ставитися до труднощів та випробувань»
«Посміхнись життю – життя посміхнеться тобі!»
«Здоров'я та здоровий спосіб життя»
«Казки та реалії життя з комп'ютером»
«Інтернет - залежність – вигадка чи хвороба»
«Здоровий спосіб життя – запорука успіху»
«Алкоголь – ворог людства»
«Я. Моє здоров'я – моє життя»
«Моє майбутнє. Відповідальний вибір»
«Посміхнись життю»
«Конфлікт – вирішення є»
«Мій перший екзамен»
«За крок до середньої школи»

«Справжній друг. Хто він?»
«Булінг не для нас!»
«ТикТок : що корисного і в чому небезпека?»
«Чим я корисний в своєму класі?»
«Поговоримо відверто про кіберзагрози »
«Цінність особистості й сенс життя»
«Я маю право відчувати і висловлювати свої почуття»
«У злагоді із самім собою та усім світом»
«Позитивні емоції в житті та самоактуалізація особистості»
«Формування навичок асертивної поведінки»
«Конфлікти і шляхи їх конструктивного вирішення»
«Формування навичок онлайн-безпеки»

Педагоги

«Підліткова депресія»
«Інтернет – небезпека: поради вчителям для захисту дітей»
«Конфлікти між вчителями та учнями»
«Куди звернутись у важкій ситуації»
«Попередження насилля над дітьми»
«Вчимо дітей берегти життя»
«Формування стресостійкості у дітей»
«Кібербулінг та чат-бот «Кіберпес»

«Запобігання втраті учнівською молоддю життєвих цінностей»
«Фактори, які впливають на суїцидальну поведінку в дитячому віці»
«Як вчасно виявити суїцидальну поведінку у дітей?»
«Суїцид. Як розпізнати та побороти»
«Спостереження і підтримка дітей, схильних до суїциду»
«Підтримка дітей в складних життєвих ситуаціях»

- «Розвиток емоційно-вольової сфери особистості дитини»
- «Психологічні особливості учнів, схильних до суїцидальної поведінки»
- «Як розпізнати булінг у дитячому колективі»
- «Методичні рекомендації щодо роботи вчителя з дитиною, яка схильна до суїцидальних проявів»
- «Створення сприятливого для дитини мікроклімату»
- «Психологічне здоров'я дитини – запорука успішності»
- «Ознаки суїцидальної поведінки. Як запобігти та допомогти»
- «Розвиток умінь безконфліктного спілкування»
- «Дослідження ситуації «небайдужого ставлення»
- «Як зберегти психоемоційне здоров'я»
- «Безпечний Інтернет для дитини»
- «Забезпечення позитивного емоційного настрою дитини вдома»
- «Профілактика стресових розладів у дітей»
- «6 ознак психологічно здорової дитини»
- «Ази взаєморозуміння з дітьми»
- «Вплив необміркованих слів на емоційний стан дитини»
- «Батьки та діти: гармонія стосунків – у розумінні»
- «Наявність небезпечних груп у соціальних мережах»
- «Як не допустити потрапляння дітей у небезпечні групи в Інтернеті»
- «Небезпечні сайти для дорослих та дітей»
- «Якщо дитина користується Інтернет мережею»
- «Правила онлайн безпеки для батьків та дітей»
- «Підсилення впевненості дитини в собі»
- «Чого не слід робити у спілкуванні з підлітками»
- «Чинники виникнення суїцидальної поведінки»
- «Депресивні стани у підлітків»
- «Як знайти шляхи до безконфліктної поведінки дитини»
- «Як не впасти в депресію та зберегти спокій. Карантин 2021»
- «Як розпізнати дитину, яка знаходиться в депресії»
- «Наслідки жорстокого поводження з дітьми»
- «Вправи на зниження емоційного напруження»
- «Безпека дітей у кіберпросторі»
- «20 порад батькам «Цифрова гігієна»
- «Цікавтесь життям своєї дитини»
- «Як вберегтися від лиха»
- «Безпека дітей в Інтернеті»
- «Як зберегти психічне здоров'я малюка»
- «Причини та профілактика дитячого суїциду»
- «Зрозумій свою дитину»
- «Підлітковий суїцид. Причини та наслідки»
- «Робота Шкільної служби порозуміння»

«Небезпека в Інтернеті. «З'їсти 40 пігулок і померти»
«Вплив життєвих цінностей на формування нової молоді України»
«Роль вчителя у профілактиці шкільного булінгу»
«Попередження насильства в сім'ї та у дитячому колективі»
«Профілактика суїцидальної поведінки серед учнів»
«Внутрішній світ дитини»
«Діти всі повинні бути щасливі»
«Маркери поведінки, які допомагають з'ясувати, що дитина

залучена в смертельні ігри в Інтернеті»
«Небезпечні групи в соціальних мережах, кібербулінг, секстинг, грумінг»
«Формування позитивних мотивів міжособистісних відносин»
«Спілкування: Техніка «Я-повідомлення»
«Смертельні квести»: актуальність і масштаби проблеми»
«Колективна взаємодія у профілактиці суїцидальної поведінки учнів»

«Ознаки депресії у дітей, схильних до суїциду»
«Підліткові труднощі»
«Без паніки – як говорити з дітьми про депресію та суїцид...»
«Куди звернутись у важкій ситуації?»
«Виховання без насилля»
«Вчимо дітей берегти життя»
«Безпека дітей в Інтернеті»
«Діти. Інтернет. Мобільний зв'язок»
«Поради батькам, якщо дитина користується мережею та зареєстрована в соціальних мережах»
«Фактори які можуть впливати на емоційний стан дитини»
«Пам'ятка для батьків «Як виявити залученість дитини до «груп смерті»

Батьки

«Поради батькам, які допоможуть не тільки навчити дітей «цифровій гігієні» але й захистити їх від багатьох інтернет-загроз»
«Ознаки депресії у дітей, схильних до суїциду»
«Що потрібно знати про домашнє насильство і куди звертатись у разі потрапляння у ситуацію домашнього насильства»
«Коли всі вдома: як зберегти дружню атмосферу під час карантину»
«Безпека дітей в Інтернеті»
«Поради батькам, якщо дитина користується мережею Інтернет»
«Сім'я і школяр: вікова динаміка відносин»
«Особливості поведінки дітей, які схильні до суїцидальної поведінки»

«Мій світ без насильства» «Пошта довіри»
 «Психологічний комфорт - запорука повноцінного розвитку дитини»
 «Проблеми підліткового віку. Як можна підтримати дитину»
 «Сімейні цінності»
 «Чому виникають перепади настрою, підліткова емоційна нестабільність»
 «Батьківська підтримка дитини під час кібер-загрози. Формування навичок онлайн-безпеки в мережі Інтернет»
 «Попередження негативних проявів у поведінці дітей та збереження їх психологічного здоров'я»
 «Цифровий детокс»
 «Як побудувати довірливі відносини с дитиною»
 «Батьківська підтримка дитини як крок до впевненості її у соціумі»
 «Загрози кібербулінгу, суїцидальних інтернет-спілок і сексуального насильства»
 «Індикатори суїцидальної поведінки»

«Навчіть дитину захищатись»
 «Коли підлітки проявляють суїцидальні тенденції або відчай: як вести себе батькам?»
 «Профілактика суїциду серед дітей та підлітків. Що робити батькам?»
 «Онлайн гігієна учнів»
 «Де моя дитина?»
 «Функція «батьківський контроль»
 «Виховання без напруги»
 «Сім'я і школяр: вікова динаміка відносин»
 «Дитячі думки про самогубство: як не прогавити важливий дзвіночок»
 «Похвала та критика за допомогою ненасильницької комунікації»
 «Підліток. Інструкція до застосування»
 «Без небезпечних флешмобів у TikTok: контролюємо безпеку дітей онлайн»
 «Рекомендацій щодо захисту дітей у цифровому середовищі: зміст та супутні матеріали»
 «Чому дописи у соціальних мережах про дітей можуть зашкодити їхньому майбутньому»

Таблиця 7. Психологічна профілактика та просвіта

Категорія учасників освітнього процесу	Кількість охоплених осіб	Проведено заходів
Учні	49 513	2 299
Педагоги	7 220	610
Батьки	27 780	680
Всього:	84 513	3 589

Профілактика суїцидальної поведінки була адаптована за методами та формами до режиму дистанційної роботи та спрямована на інформаційно-

просвітницькі та профілактичні заходи з використанням веб-простору (сайти закладів освіти, електронні кабінети практичних психологів/соціальних педагогів, вайбер-групи, веб-конференції, онлайн-студії тощо) щодо:

- підтримки особистості в умовах карантину;
- формування позитивних мотивів міжособистісних відносин;
- виховання навичок безпечної поведінки;
- формування поведінки дитини, що відповідає загальноприйнятим нормам і правилам;
- підвищення рівня інформованості адміністрації закладів освіти, педагогів, батьків щодо профілактики суїцидальних та негативних проявів поведінки серед дітей та учнівської молоді, а також насильства та жорстокого поводження по відношенню до неповнолітніх.

Під час проведення просвітницько-профілактичних заходів виникали проблемні питання у зв'язку з:

- обмеженою участю батьків у загальношкільних, класних заходах через протиепідемічні обмеження та дистанційну форму співпраці;
- відсутністю роздаткової просвітницької продукції для закладів (листівок, буклетів, плакатів тощо), а у шкільних психологів обмежені можливості для випуску буклетів, пам'яток тощо;
- недостатньо активним впровадженням курсів за вибором, факультативів, гуртків психологічної спрямованості.

Таблиця 8. Просвітницька та профілактична робота в розрізі районів, ТГ

№ з/п	Назва територіальної громади	Просвітницька та профілактична робота					
		Учні		Педагоги		Батьки	
		Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб	Кількість заходів	Кількість охоплених осіб
Бахмутський район							
1	Бахмутська ТГ	192	1997	27	319	41	176
2	Званівська ТГ*	-	-	-	-	-	-
3	Світлодарська ТГ*	-	-	-	-	-	-
4	Сіверська ТГ	4	271	3	42	12	200
5	Соледарська ТГ	44	310	24	79	16	136
6	Торецька ТГ	130	1540	85	850	67	1055
7	Часовоярська ТГ	10	438	3	59	5	346
Волноваський район							
8	Великоновосілівська ТГ	22	428	4	91	1	3
9	Волноваська ТГ	42	798	8	118	11	811
10	Вугледарська ТГ	41	1378	13	272	16	762

11	<i>Комарська ТГ</i>	11	207	1	16	1	12
12	<i>Мирненська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
13	<i>Ольгинська ТГ</i>	33	914	9	81	12	625
14	<i>Старомлинівська ТГ</i>	20	182	12	72	6	19
15	<i>Хлібодарівська ТГ</i>	10	171	2	21	2	95
Краматорський район							
16	<i>Андріївська ТГ</i>	4	52	2	20	1	2
17	<i>Дружківська ТГ</i>	29	451	11	220	24	379
18	<i>Іллінівська ТГ</i>	33	772	9	163	6	544
19	<i>Костянтинівська ТГ</i>	81	1505	10	222	11	308
20	<i>Краматорська ТГ</i>	220	4047	43	280	39	1603
21	<i>Лиманська ТГ</i>	80	1587	7	86	15	553
22	<i>Миколаївська ТГ</i>	14	1154	6	125	14	1273
23	<i>Новодонецька ТГ</i>	22	629	15	121	15	1112
24	<i>Олександрівська ТГ</i>	47	609	12	94	8	173
25	<i>Святогірська ТГ</i>	47	407	5	84	6	158
26	<i>Слов'янська ТГ</i>	76	1937	18	270	27	662
27	<i>Черкаська ТГ</i>	14	543	5	45	9	324
Маріупольський район							
28	<i>Кальчицька ТГ</i>	22	580	7	79	8	288
29	<i>Мангушська ТГ</i>	31	1302	7	102	1	285
30	<i>Маріупольська ТГ</i>	338	10197	79	1522	82	5326
31	<i>Нікольська ТГ</i>	8	129	4	63	3	284
32	<i>Сартанська ТГ</i>	15	322	2	40	0	0
Покровський район							
33	<i>Авдіївська ТГ</i>	54	417	10	75	20	350
34	<i>Білозерська ТГ</i>	25	920	10	66	8	584
35	<i>Гродівська ТГ</i>	4	83	3	31	1	360
36	<i>Добропільська ТГ</i>	181	3166	57	529	67	3726
37	<i>Криворізька ТГ</i>	4	93	2	29	2	38
38	<i>Курахівська ТГ</i>	61	1339	10	210	19	1000
39	<i>Мар'їнська ТГ</i>	32	522	16	73	10	376
40	<i>Мирноградська ТГ</i>	82	2539	19	227	43	1016
41	<i>Новгородівська ТГ</i>	62	1854	25	114	15	1325
42	<i>Очеретинська ТГ</i>	5	256	2	14	1	285
43	<i>Покровська ТГ</i>	87	1875	12	172	10	303
44	<i>Селидівська ТГ</i>	57	1455	8	93	22	841
45	<i>Удаченська ТГ*</i>	-	-	-	-	-	-
46	<i>Шахівська ТГ</i>	5	137	3	31	3	62
Всього		2 299	49 513	610	7 220	680	27 780

* - територіальні громади, що не надали інформацію за запитом

5. Освітня діяльність

У закладах освіти цей напрям роботи реалізується фахівцями психологічної служби через викладання навчального матеріалу за програмами курсів за вибором, факультативів, годин психолога, гуртків психологічного та соціально-педагогічного спрямування. Факультативні заняття, тренінги тощо, які проводять фахівці психологічної служби дозволяють формувати у здобувачів освіти навички спілкування з однолітками і дорослими, уміння розв'язувати чи уникати конфліктних ситуацій, адекватно ставитися до збереження власного здоров'я, долати шкідливі звички, протидіяти насильству, розвивати психологічну культуру здобувачів освіти тощо.

Вищезазначена робота була проведена **за наступною тематикою:**

- ✓ «Основи психологічної культури особистості» для учнів 10-11 класів (укладач Д. Д. Романовська)
- ✓ «Психологічний розвиток особистості молодшого підліткового віку» факультативний курс для учнів 5-х класів (автор А. В. Заворотнюк)
- ✓ «Чудо життя!» програма розвитку емоційно-особистісної сфери та профілактики афективних проявів поведінки першокласників (автор Абрамович Т. А.)
- ✓ «Безпечний простір» (автор Богданов С.О.)
- ✓ «Вчимося жити разом» (автори Воронцова Т.В., Пономаренко В. С.)
- ✓ «Профілактика шкідливих звичок» (автори Г. Є. Челах, О. В. Медведєва)
- ✓ «Живи за правилами» (автор Т. Ремех)
- ✓ «Сімейні цінності» (автори О. В. Мельнік, Т. В. Кравченко)
- ✓ «Save the children» Програма психологічної реабілітації дітей: психосоціальна підтримка в школі та поза неї
- ✓ «Психологія спілкування» (укладач: Сасюк Н. Ю.)
- ✓ «Психологія спілкування» (автор І.Є. Хронюк)
- ✓ «Школа подружнього життя», (автор О. В. Олійник.)
- ✓ «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації 5-9 класів» (автори В.Л., Левченко Н.Б., Матвійчук М.М.)
- ✓ «Вирішуємо конфлікти. Будуємо мир навколо себе» (Андрієнкова В.Л., Бондар В. І. та група співавторів)
- ✓ Тренінговий курс за програмою «Дорослішай на здоров'я» (автори Лещук Н. О., Савич Ж. В., Голоцван О. А.)
- ✓ Інформаційно-освітня антиалкогольна програма «Сімейна розмова» (керівник авторів В. Г. Панок)

Таблиця 9. Освітня діяльність

Категорія учасників освітнього процесу:	Кількість охоплених осіб	Проведено заходів
Учні	2 139	340

Освітня діяльність пов'язана з первинною профілактикою суїцидальних тенденцій, спрямована на налагодження конструктивної соціальної взаємодії учасників освітнього процесу і дає можливість здобувачам освіти пізнати самих себе та оточуючих, виробити імунітет до негативних викликів сьогодення, набути комунікативних навичок, розвивати уміння будувати стосунки з протилежною статтю тощо.

Таблиця 10. Освітня діяльність в розрізі районів, ТГ

№ з/п	Назва територіальної громади	Освітня діяльність	
		Учні	
		Кількість заходів	Кількість охоплених осіб
Бахмутський район			
1	<i>Бахмутська ТГ</i>	14	15
2	<i>Званівська ТГ*</i>	-	-
3	<i>Світлодарська ТГ*</i>	-	-
4	<i>Сіверська ТГ</i>	0	0
5	<i>Соледарська ТГ</i>	24	86
6	<i>Торецька ТГ</i>	0	0
7	<i>Часовоярська ТГ</i>	9	23
Волноваський район			
8	<i>Великоновосілівська ТГ</i>	0	0
9	<i>Волноваська ТГ</i>	0	0
10	<i>Вугледарська ТГ</i>	0	0
11	<i>Комарська ТГ</i>	0	0
12	<i>Мирненська ТГ*</i>	-	-
13	<i>Ольгинська ТГ</i>	0	0
14	<i>Старомлинівська ТГ</i>	3	83
15	<i>Хлібодарівська ТГ</i>	0	0
Краматорський район			
16	<i>Андріївська ТГ</i>	0	0
17	<i>Дружківська ТГ</i>	2	58
18	<i>Іллінівська ТГ</i>	2	18
19	<i>Костянтинівська ТГ</i>	61	155
20	<i>Краматорська ТГ</i>	12	173
21	<i>Лиманська ТГ</i>	36	175

22	<i>Миколаївська ТГ</i>	2	97
23	<i>Новодонецька ТГ</i>	0	0
24	<i>Олександрівська ТГ</i>	1	20
25	<i>Святогірська ТГ</i>	0	0
26	<i>Слов'янська ТГ</i>	0	0
27	<i>Черкаська ТГ</i>	0	0
Маріупольський район			
28	<i>Кальчицька ТГ</i>	1	87
29	<i>Мангушська ТГ</i>	11	22
30	<i>Маріупольська ТГ</i>	102	497
31	<i>Нікольська ТГ</i>	0	0
32	<i>Сартанська ТГ</i>	0	0
Покровський район			
33	<i>Авдіївська ТГ</i>	20	324
34	<i>Білозерська ТГ</i>	0	0
35	<i>Гродівська ТГ</i>	0	0
36	<i>Добропільська ТГ</i>	18	53
37	<i>Криворізька ТГ</i>	0	0
38	<i>Курахівська ТГ</i>	0	0
39	<i>Мар'їнська ТГ</i>	10	79
40	<i>Мирноградська ТГ</i>	0	0
41	<i>Новгородівська ТГ</i>	4	30
42	<i>Очеретинська ТГ</i>	0	0
43	<i>Покровська ТГ</i>	8	144
44	<i>Селидівська ТГ</i>	0	0
45	<i>Удачненська ТГ*</i>	-	-
46	<i>Шахівська ТГ</i>	0	0
Всього		340	2 139

* - територіальні громади, що не надали інформацію за запитом

6. Співпраця з громадськістю висвітлена в межах:

- **співпраці з кримінальною поліцією** - за участю кримінальної поліції було проведено **164** заходи у вигляді профілактичних бесід, круглих столів, теоретичних семінарів в яких охоплено **1674** учасників.

- **співпраці з юстицією** – проведено **14** заходів, охоплено **297** осіб.

- **співпраці з соціальними службами** - співпраця полягала у вивченні умов проживання дітей, позбавлених батьківського піклування; складанні актив-обстежень житлово-побутових умов проживання здобувачів освіти, які потребують особливої психологічної уваги; профілактичних бесід; годин спілкування; семінарів тощо. Проведено **74** заходи, в яких охоплено **1674** осіб.

• **співпраці з громадськими організаціями** - за їх участю готуються та проводяться різноманітні заходи: благодійні акції, конкурси, екскурсії, свята, виставки, проекти та ін. Проведено **95** заходів, в яких охоплено **5012** осіб.

Для того, щоб впоратись з особистою кризою, людині може допомогти відверта розмова, зменшення тиску суїцидальних думок, заспокоєння людини та довіра до її розповідей та почуттів.

В закладах освіти Донецької області постійно функціонують:

- **48** телефонів довіри;
- **285** пошти довіри;
- **178** консультаційних пунктів;

Важливими наочними матеріалами, які забезпечують повноту, об'єктивність, доступність та достовірність висвітлення інформації про проблему суїцидів є **інформаційні стенди**, яких у закладах освіти Донецької області налічується:

- **1825** інформаційних стендів, з них: для дітей – **331**,
для вчителів – **288**,
для батьків – **1206**

7. Діяльність методистів КЗ ДНМЦ ПС.

Фахівцями комунального закладу «Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти» ведеться **систематична** робота щодо **координації та навчально-методичного супроводу**, які спрямовані на допомогу фахівцям психологічних служб з питань профілактики самогубств та корекції ризикованої поведінки здобувачів освіти, дітей з особливими потребами та їх батьків або осіб які їх замінюють:

1. Лист КЗ ДНМЦ ПС від 31.03.2020 №01/03-65 Методичні рекомендації щодо профілактики суїцидальної поведінки серед підлітків та учнівської молоді у II півріччі 2019-2020 н. р.».
2. Лист КЗ ДНМЦ ПС від 12.08.2020 №01/03-130 «Пріоритетні напрямки діяльності психологічної служби у системі освіти Донецької області на 2020-2021 навчальний рік: методичні матеріали та рекомендації».
3. Лист КЗ ДНМЦ ПС від 28.09.2020 № 01/03-163 «Щодо посилення та активізації заходів з профілактики суїцидальної поведінки».
4. Лист КЗ ДНМЦ ПС від **28.12.2020** № 01/03-227 «Про узагальнення даних за IV квартал та **посилення роботи** щодо профілактики суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти».

5. Лист КЗ ДНМЦ ПС від **23.02.2021** № 01/03-56 «Про посилення роботи щодо профілактики суїцидальної поведінки серед здобувачів освіти»

Нормативно-правові акти, методичні рекомендації, посібники, діагностичний інструментарій щодо виявлення та профілактики суїцидальних проявів, інформація щодо діяльності гарячих ліній, громадських, державних організацій надаються в постійному доступі на **інформаційно-освітньому ресурсі** ДНМЦ ПС – dnmcps.com.ua, та у групі «Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти. Психологічна служба Донеччини» у соціальній мережі Фейсбук.

За зазначений період роботи (I квартал 2021 року) фахівцями КЗ ДНМЦ ПС були проведені **просвітницько-профілактичні заходи**:

- **27.01.2021 (40 осіб)** – Методична онлайн студія «**Психодіагностична робота практичного психолога в режимі онлайн засобами інформаційно-комунікаційних технологій: переваги й недоліки**» для практичних психологів закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти.

Учасники заходу отримали інформацію щодо використання діагностичного мінімуму в режимі онлайн (дотримання вимог, доступність) та ознайомились з доступними онлайн сервісами для проведення психодіагностичної роботи з учасниками освітнього процесу в умовах карантинних обмежень, отримали практичні навички щодо створення Google форми.

- **03.02.2021 (92 особи)** – Онлайн захід «**Основні стратегії соціалізації особистості: взаємодія педагогічної спільноти та батьківської громадськості**» в рамках постійно діючого онлайн семінару «Соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти в сучасному освітньому просторі» для соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти, закладів загальної середньої освіти Донецької області з досвідом роботи до 5 років.
- **04.02.2021 (93 особи)** – Онлайн захід «**Основні стратегії соціалізації особистості: взаємодія педагогічної спільноти та батьківської громадськості**» в рамках постійно діючого онлайн семінару «Соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти в сучасному освітньому просторі» для соціальних педагогів та практичних психологів закладів дошкільної освіти, закладів

загальної середньої освіти Донецької області з досвідом роботи до 5 років.

- **05.02.2021 (69 осіб)** – Онлайн захід «**Основні стратегії соціалізації особистості: взаємодія педагогічної спільноти та батьківської громадськості**» в рамках постійно діючого онлайн семінару «Соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти в сучасному освітньому просторі» для практичних психологів закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціальних шкіл, загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації, загальноосвітньої школи-інтернату.

Під час онлайн заходів увага фахівців психологічної служби була спрямована на важливість:

- участі батьків в процесі соціалізації дитини;
- інтеграції та співпраці освітнього закладу і сім'ї.
- **10.02.2021 (100 осіб)** – Регіональна онлайн конференція «**Шкільні служби порозуміння: АЛГОРИТМ та ДОСВІД впровадження у закладах освіти Донецької області**» для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти 18 міст, районів, ТГ Донецької області.
- **12.02.2021 (100 осіб)** – Регіональна онлайн конференція на тему «**Превенція суїцидальних тенденцій серед підлітків та учнівської молоді. Шляхи попередження**» для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти наступних міст, районів, ТГ: м. Авдіївка, м. Селидове, м. Торецьк, м. Дружківка, м. Мирноград, Андріївська ТГ, Вугледарська ТГ, Лиманська ТГ, Олександрівська ТГ, Сіверська ТГ, Соледарська ТГ, Черкаська ТГ, Шахівська ТГ, Костянтинівський район, Олександрівський район, Ясинуватський район Донецької області.
- **16.02.2021 (100 осіб)** - Регіональна онлайн конференція на тему «**Превенція суїцидальних тенденцій серед підлітків та учнівської молоді. Шляхи попередження**» для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по

координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти наступних міст, районів, ТГ: м. Новгородівка, Бахмутський район, Волноваський район, Мангушський район, Нікольський район, Слов'янський район, Мар'їнський район, Покровський район, Іллінівська ТГ, Миколаївська ТГ, практичних психологів і соціальних педагогів закладів фахової передвищої освіти.

- **17.02.2021 (100 осіб)** – Регіональна онлайн конференція «**Шкільні служби порозуміння: АЛГОРИТМ та ДОСВІД впровадження у закладах освіти Донецької області**» для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти 18 міст, районів, ТГ Донецької області.
- **18.02.2021 (100 осіб)** – Регіональна онлайн конференція на тему «**Превенція суїцидальних тенденцій серед підлітків та учнівської молоді. Шляхи попередження**» для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти наступних міст, районів, ТГ: м. Маріуполь, м. Покровськ, Бахмутська ТГ, практичних психологів і соціальних педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.
- **24.02.2021 (100 осіб)** – Онлайн семінар «**Захист дітей від сексуального насильства в Інтернеті. Безпечний інтернет**» для завідувачів (директорів) центрів практичної психології і соціальної роботи; фахівців відділів (управлінь) освіти, на яких покладені обов'язки з координації роботи психологічної служби територіальної громади; практичних психологів/ консультантів центрів професійного розвитку педагогічних працівників, які координують діяльність психологічної служби територіальної громади, практичних психологів і соціальних педагогів закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціальних шкіл, загальноосвітніх шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації, загальноосвітньої школи-інтернату.

Учасники заходу ознайомились з можливими ризиками для дитини в Інтернеті, ознаками того, що дитина має небезпечну взаємодію онлайн,

відповідальністю за насилля в мережі Інтернет, організаціями, до яких можна звернутися за допомогою у вирішенні проблеми онлайн насильства.

- **02.03.2021 (100 осіб)** – Регіональна онлайн конференція на тему **«Превенція суїцидальних тенденцій серед підлітків та учнівської молоді. Шляхи попередження»** для керівників психологічних служб; фахівців, на яких покладені обов'язки по координації роботи психологічної служби; практичних психологів і соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти, позашкільної освіти наступних міст, районів, ТГ: м. Краматорськ, м. Слов'янськ, м. Добропілля, м. Костянтинівка, Великоновосілківський район, Добропільський район, Званівська ТГ; практичних психологів спеціальних шкіл, загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації, загальноосвітньої школи-інтернату Донецької області.

На конференціях акцентувалася увага на **основних формах профілактичної роботи** як самостійному виді діяльності практичного психолога та соціального педагога в закладах освіти, **булінгу, кібербулінгу** як одній з причин виникнення суїцидальних тенденцій у підлітків; формуванні безпечного освітнього середовища шляхом впровадження шкільних (студентських) служб порозуміння, технік та методів відновного підходу; алгоритмі дій при виявленні здобувача освіти з ознаками суїцидальної поведінки; розглядавсь досвід формування антисуїцидальних бар'єрів методами позитивної психології, використання мандалотерапії як засобу гармонізації емоційного стану здобувачів освіти, а також функціонування телефону довіри як кризової допомоги при загрозі суїциду.

- **31.03.2021 (50 осіб)** – Панельна дискусія **«Проблемні питання у роботі практичного психолога в умовах карантинних заходів, пов'язаних із пандемією Covid-19 та шляхи їх вирішення. Обмін досвідом»** для практичних психологів закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціальних шкіл, загальноосвітніх санаторних шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації, загальноосвітньої школи-інтернату.

Під час дискусії окреслили коло проблем, що з'явилися в роботі практичних психологів закладів освіти різних типів через введення дистанційної форми навчання, визначилися з можливостями та ресурсами працівників психологічної служби для їх розв'язання.

- **Створений відеоматеріал "АЛГОРИТМ ДІЙ при потенційному суїциді здобувача освіти" та розповсюджений** через соціальну мережу facebook – у групі «Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти» (609 переглядів).

З 01.09.2020 року фахівцями комунального закладу «Донецький обласний навчально-методичний центр психологічної служби системи освіти» запроваджені та регулярно надаються **консультації в онлайн режимі** (лист КЗ ДНМЦ ПС від 19.08.2020 № 01/03-137) з актуальних питань діяльності психологічної служби області та напрямів психологічного супроводу і соціально-педагогічного патронажу учасників освітнього процесу для:

- керівників психологічних служб міст/районів/ТГ;
- керівників міст/районів/ТГ і керівників закладів освіти міст/районів/ТГ (за тимчасовою відсутністю керівника психологічної служби);
- керівників закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціальних, санаторних загальноосвітніх шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації;
- практичних психологів та соціальних педагогів закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціальних, санаторних загальноосвітніх шкіл-інтернатів, навчально-реабілітаційних центрів, санаторно-оздоровчого центру соціальної реабілітації;
- новопризначених фахівців психологічної служби та молодих спеціалістів; практичних психологів та соціальних педагогів закладів освіти міст/районів/ТГ (за тимчасовою відсутністю керівника психологічної служби).

Одним із пріоритетних завдань психологічної служби системи освіти Донецької області в напрямку профілактики суїцидальних тенденцій серед неповнолітніх у 2020 - 2021 навчальному році залишається використання нових дієвих форм просвітницької та профілактичної роботи з усіма учасниками освітнього процесу засобами інформаційно-комунікаційних технологій, активізація впровадження годин психолога, курсів за вибором, факультативів, гуртків психологічної спрямованості.

Виконавець:
методист Матушенко О.А.